Ч. 279. Чернівцї, пятниця дня 20. грудня 1896 (1. сїчня 1897). Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
за „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Галичина в 1896 роцї.

Сусїдний край, Галичина, де жиють три мілїони Русинів, мусить очивидно занимати і буковиньских Русинів. Тому нехай, що хочуть, виговорюють на нас Волохи, що ми „тягнемо до Галичини,“ ми уважаємо своїм обовязком познакомлювати буковиньских Русинів з житєм в Галичинї і лише жалуємо, що задля малого обєму часописи не можемо того частїйше робити, бо все таки на наші буковиньскі справи мусимо уважати передовсїм. Всїх же тих панів-Волохів, що дорікають нам Галичиною, ми би лише поспитали, чому в їх часописях тільки бесїди про Румунїю?... Они гадають, що у них добре, то у нас мусить бути зле...

Тепер у Львові радить від кількох днів сойм. В соймі були промови, котрі нам коротко, а ясно представляють відносини Галичини в 1896-ім роцї. Таку промову мав також галицкий намістник. З неї особливо цїкаві для нас уступи про рух вічевий, про справу людову і шкільництво. Скорше чи пізнїйше і на Буковинї появить ся таке житє, як в Галичинї — а тодї потрібно нам буде знати і ті досьвіди, які сусїдний край уже має.

І так п. намістник галицкий кн. Санґушко казав:

Минувшого року була Галичина видовищем небувалого руху в напрямі користаня з закона о свободї зборів і стоваришень; мабуть надходячі вибори до ради державної рух сей оживили. Правительство держало ся супротив сего руху строго законно і відповідно до законів, не спиняючи зовсїм обявів переконань людности, де ті обяви походили із заінтересованя справою публичною, де они були ознакою зрілости полїтичної зі сторони покликаних до житя публичного; однак уважало за свій обовязок виступати і перешкаджати способами, які єму дає закон, о скілько той рух проявляв ся підбурюючо і розбуджав пристрасти і колотнечу суспільну.

Справа людова і справа робітників знаходять богато непокликаних оборонців, котрі нераз в добрій вірі накидають ся народови на опікунів та учителїв мас, розбуджують єго т. зв. самосьвідомість, поясняють єму єго мнимі права в спосіб, котрий для будучности суспільности, для спокою і поступу краю, наконець для правдивого поступу і добра самого народу дуже шкідливий, і може підкопати не лиш головні основи, на котрих мусить опирати ся всяка суспільність, і без котрих не годна істнувати, але також під взглядом економічним може захитати материяльним битом тих, котрих би треба піднести.

Єсть то не добре підготовленє до житя полїтичного, коли приступає ся до него не обєктивно, але з почутєм жалю до иньших, а коли правда, що відносини взагалї стають що раз труднїйшими, особливо в краю майже виключно рільничім, як Галичина, що має під многими взглядами позицию вимково некористну, то не користно для нїкого ослабляти віру в себе, паралїжувати самопоміч, представляючи ілюзоричні відносини і звалюючи вину на других за то, що дуже часто є наслїдком власної непорадности або відносин поступаючих з елементарною силою.

Дальше говорив п. намістник о шкільництві і зазначив, що в школах народних сїльских щоденна наука вступила вже на нормальну дорогу, лиш наука доповняюча вимагає ще богато заряджень, заким відповість вповнї потребам і відносинам шкільним. Передувати повинні в тім напрямі курси рільничі, основані в двох послїдних роках, котрі розвивають ся успішно, а котрим рада шкільна присьвячує печаливу увагу. Школи міскі, именно 5- і 6-клясові в новій своїй орґанїзациї перейшли вже першу пробу і стали ся важним чинником для піднесеня верств, що займають ся промислом і торговлею. Незвичайний зріст учеників 5 і 6 кляси доказує, що новий напрям науки здобув собі признанє.

---

[2] Маленькі фотоґрафії великих людий.

Пан публицист.

(Дальше).

І сего можна було сподївати ся, коли-б зненацька не ринули були двері і в „сьвітличку“ до мене не вкотило ся щось таке трохи чудне... коротке, кабанковате; вкотило ся воно і стало перед мене... Трохи-трохи я не почав читати „сьвят! сьвят! сьвят!“... Перед мене стояв чоловік на зріст — може і висше за $1^1/_2$ метра; твар у його тїлиста, трохи не темна; оченята миготять „алмазом добрим, дорогим;“ вуси — нагадували-б Хмельницького (звістно не гетьмана, а иньшого: Хмельницьких на Українї — сила силенна, є і жиди Хмельницькі), коли-б ще більш не нагадували кінчика коровячого хвоста; борода виголена; голова — жовто-горяча... Віком той чоловічок — не вгадати, здаєть ся, вік його дійшов до того „муру,“ де треба „цофнути ся“ і далї не рушати, аж доки невсипущий Сатурн не вискубе тобі лисини, або не посипле тобі голови чи борошном, чи попелом, чи — як кажу — сріблом або й чим иньшим. Отодї вік визначить ся виразнїйше нїж ідеали „На Суші і на Морі...“

Чоловічок той простяг до мене руку: мусїв я її взяти і мусїв вчути, що в руцї у мене щось вохке, холодне, слизьке, жаба тай годї...

— Публицист Сафрон Перекіт Довгоноженко! може чували? — промовив мій провідач.

Я так зумив ся, що аж присїв!... Сафрон Перекіт!... ба! та се-ж „наш“ славнозвістний великий публицист! Та хто-ж про його не чув навіть на наших Кобеляцьких баштанах!... І наші баштанники і баштанницї і так собі люди, що заходять до нас на баштани по кавуни, і „наш“ Кобеляцький урядник і становий казали менї кілька разів, що Сафрон Перекіт великий публицист, „наша найкраща сила!...“ Казали, що він коли і не ґенїй, так унїверсальний талант; що опріч акушерства та астрономії, він писав і пише по „всїх иньших науках“ і пише скрізь і про все яко знавець: його проза віршами і вірші прозою просто „голубі перлини,“ а мова!... О — о! Мова, кажуть, хиба трохи де-в-чому не така сріблясто-червона, як та, якою д. Іван Сердешний ушкварив „Замісць Передмови“ до своїх „Метаморфоз“... Що від людий чув, а що й сам таки я читав з творів Перекіта. — Де які фрази клясичні; з них я напамять повивчував: напр. „яка в образї запалює рочну довбешку пісдї запалу, якого повинно було...“ Читаючи великі Перекітові твори публицистичні, фільольоґічні, псіхо-фізіолоґічні і всякі иньші, я нї разу „сердцемъ не сокрушился, зачѣмъ читать учился...“

Одно слово: я давно був зачарований оповіданями баштанниць про публицистику великого публициста, найпаче-ж упивав ся і раював я з його публицистики токолоґічної! Давно жадав я спізнати ся з ним особисто; але батьки мої того не раяли менї і неня взяла з мене обіцянку, коли виряжала мене до Зьвіринця, що я не піду до Перекіта. Батьки мої звістно люди старі, люди половини а не кінця XIX віку, докоряли Перекітови за те, що він в „Помийницї“ поет; в „Любостяжанiи і Сквернословiи“ — финансист; в „Паскудстві“ — социялїст; в Толокн-і з Галушками“ „наш“ — критик, публицист і повістяр... Батьки мої бачили в кожному з Перекітових творів иньшого Перекіта з иньшими думками і поглядами; а я такої „мозаіки“ не помічав, я бачив скрізь в Перекітових творах — одноманїтне барвисте „единство.“ В „Помийницї“ він сьпівав еволюцию — сили; в „Любостяжанiи и Сквернословiи“ еволюцию бичків, що ссуть кількох маток; в „Толокнї“ знов еволюцию — часом „повітів,“ часом — еволюцию — „единой культуры,“ часом еволюцию — „здоровой пищи...“ Одно слово — скрізь у його еволюция.

Памятуючи ще з шкільної лавки V §. Мойсїєвого статуту я, яко дитина слухняна і покірлива, не змагав ся з батьками; але, не забуваючи й про те, що я дитина кінця XIX віку, дитина, перш за все — еволюциї, казав собі на думцї: люди звичайно, а тим паче до людий „великих,“ несправедливі. Справедлива тільки смерть: вона одна єдина нагорожує справедливо людий славою. А за житя — правди і справедливости „великий“ чоловік не зазнає. О! як би то тяжко було „нашим великим“ поетам, поеткам, социолоґам, економістам, токолоґістам і всїм иньшим таким, коли-б їх не голубила надія,

Другою точкою змагань краєвої ради шкільної на поли шкіл народних було запевнене їм добрих учителїв і відповідних будинків, без чого школа не може сповняти своєї задачі. Усунути школи дїлаючі зле або без успіху, а заступити їх добрими, уважає рада шкільна за свій перший обовязок заким буде могла приступити до основуваня нових шкіл на ширшу скалю. І в тім напрямі роблять ся приготовленя.

В школах середних внаслїдок великого безустанного збільшуваня ся в них числа учеників, виступила на перший плян справа відповідного їх роздїлу і уміщеня. Правительство признає потребу основуваня нових шкіл реальних і в найблизших лїтах не лиш доповнить ся школа реальна в Тернополи, але настануть нові школи реальні в Тарнові і Ярославі. Доставлєне школам середним нових зовсїм відповідних будинків добігає вже до кінця. Сего року одержала такий будинок гімназия в Дрогобичи і школа реальна в Кракові, а для виставленя двох будинків у Львові пороблено вже кроки.

Утворена при радї шкільній секция трета для справ шкіл промислових показала ся дуже хосенною інституциєю. Она звернула тепер свою увагу на з'орґанїзоване школи торговельної у Львові, на котру правительство в засадї згодило ся, але для неї треба виготовити не лиш статут і плян науки, а й книжки шкільні та підготовити фахово образованих учителїв.

Еміґрация люду.

Ми вже згадували коротко про стан еміґрациї в Галичинї після промови маршалка краєвого гр. С. Баденього в галицкім соймі. Не від річи буде навести справозданя повітових видїлів, які предложив краєвий видїл соймови, тому не від річи, бо на Буковинї тепер появив ся також еміґрацийний рух і з тих самих причин, що в Галичинї — отже варто знати, як та справа стоїть в Галичинї. Із справоздань повітових видїлів виходить, що було причиною еміґрациї і як би можна їй зарадити.

В богато повітах, як: Бібрка, Бережани, Яворів, Камінка, Львів, Рогатин, Рудки, Станїславів, Сокаль, Скалат, Теребовля, Золочів устав уже тепер еміґрацийний рух, в иньших повітах проявляє ся тілько зрідка. Причиною, що вже устав той рух, треба уважати те, що сего року випали лїпші урожаї, та що з Бразилії надійшли відстрашаючі вісти.

За головні причини переселеня нашого люду до Бразилії подають повітові видїли: в першій мірі лихий економічний стан краю і нужду люду задля упадку рільництва; брак промислу і фабрик, як також легкої комунїкациї з істнуючими огнищами торговлї і промислу, брак близьких ринків на збуване продуктів, брак скорого і дешевого кредиту для селян; брак працї і заробку особливо, в зимовій порі; задля нещасть елементарних і злих урожаїв.

Дуже причиняє ся також до еміґрациї: недостаток відповідної просьвіти люду, що стає причиною його непорадности, отяжілости і лїнивства. Через недостаток просьвіти визискують його несумлїнні пявки (лихва, пяньство), а мужик не має довіря до інтелїґенциї, що вказує єму на способи, як може полїпшити свій бит. Дальше причиняли ся до еміґрациї несумлїнні аґітациї; за велике роздроблене селяньских ґрунтів; за високі податки і перетяжене ріжними иньшими оплатами; видумана надія на легкі, а великі зиски в Бразилії і наконець: перелюднене.

Способами, що мають зарадити тому лихови, вважають повітові видїли піднесене краю (сільского населеня) під взглядом просьвітним, економічним і торговельним, поручаючи:

в народній школї учити практичних відомостий, як рільництва, садівництва, пщільництва і домашного промислу;

старати ся о піднесене годівлї худоби, свиний, дрібної птицї, молочного господарства; научати селян про тї галузи господарства та закуповати бугаїв для громад;

завести зміну системи господарскої;

улекшати селянам купувати землю і заложити в тїй цїли товариство охорони землї;

заборонити роздроблюване ґрунтів і зарадити комасацию;

закладати і підпирати сільскі крамницї;

приняти ся за мелїорацию неужитків взагалї, а особливо за справлене під культуру нерухомих громадских маєтків.

утворити фонд на субвенциї для тих громад, що самі схотять побудувати у себе шутровані дороги,

закладати пожичкові каси Рейфейзена,

урядити в краєвім банку дешевий і скорий кредит для селян,

підпирати дрібний домашний промисл,

побудувати легкі і вигідні комунїкацийні дороги,

достарчати людности заробків при публичних роботах,

завести примусову асекурацию від огню,

переводити справедливе клясоване ґрунтів,

відписати залеглі податки, улекшити податкові тягарі, знижити ґрунтовий податок і спадкові оплати; упорядкувати податкові інспекторати;

з'орґанїзувати громадских писарів, а вкінци

зарадити еміґрациї о стілько, що належало би взяти єї в опіку через те, щоби установити еміґрацийну аґенцию під надзором і контролею краєвого видїлу і установити аґентів в Бразилії, що заопікували би ся сумлїнно переселенцями.

Певна річ, що сї способи дуже а дуже помогли би. Та кілько лїт треба, заки їх виконають! А про те брати ся за них треба, не лише в Галичинї, а й у нас на Буковинї.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 31-го грудня 1896.

Наш маляр-артист К. Устиянович приходить вже, як зачуваємо до здоровля. Підчас слабости дізнав зі всїх сторін великого співчутя, яке сьвідчить про ту любов, що він умів собі з'єднати у зносинах з людьми. Прокін Мартинюк з Семаківців, ученик К. Устияновича, прибувши до дому з роботи, застав свого сина-одинака на смертній постелї. Тут довідав ся про недугу свого майстра-учителя і зараз по похоронї свого сина вибрав ся 6 миль пішки, щоби відвідати хорого. Своі сльози по стратї сина укривав, щоби подати слова потїхи свому улюбленому учителеви. А при відходї умів найти хвилю, коли всунув непостережено до столика 20 зр. на можливі потреби хорого. Добрий чоловік!

що люди будуть справедливі до них хоч над могилами їх! Без такої утїхи жаден „великий" талант, тим паче „ґенїй" не примирив ся-б з думкою, що „великі" люди гинуть де-будь в холодї і в голодї, а професіональні шахраї жиють в роскошах! Без такої утїхи жити тяжко би було: може чи й можливо! Без неї — се певна річ — не було-б на Україні с в о ї х нї Шекспірів, нї Байронів, нї Гейне, нї Спенсерів — злитих в одну особу якого-будь Перекіта, або Куличенка, чи що!... Воно правда: утїхою може бути, ще більшою ніж та надїя на мавзолеї, — с а м о с ь в і д о м і с т ь с п р а в л е н о г о о б о в я з к у, але-ж! суха ложка рот дере; не мазане колесо скиглить... Що менї з тієї сьвідомости, коли у мене на голові бараняча шапка, а не лаври, а на могилї рости-ме замісць троянди і мирти джигушка-кропива!...

От чому я вельми і здивував ся і зрадїв, що Перекіт завітав до мене. Добра доля судила, щоб я і з ним спізнав ся особисто і обіцянки, вимовленної батькам, додержав сьвято!...

Я посадовив його на канапку, яко гостя дорогого і дивив ся на його так, як маленьке хлопя дивить ся на свого брата студента 1-го семестру з маком під носом!

Перекіт сам на себе поводив очима і сидїв в такій позї, яка личить усїм „великим Українцям" і по сей і по той бік Збруча і Днїпра. Мене поза Перекітова не дивувала. Я ще на своїх баштанах спостеріг, що всї ми: — „Українцї — дїти кінця XIX в." маємо свою національну рису: аби котрий з нас мокнув перо в каламар, зараз починає оглядати сам себе і запевняти ся в несправедливости долї: він почуває і розуміє, що Господь Бог призначив його бути, коли не Наполеоном (Наполеонів тепер і Франция не потребує, а на Українї завелись були Наполеони в Проскурові і пішли були війною на Ізраїля, далеко Драгомиров взяв тай знївечив їх, з ґенїїв розбою, — поробив звичайних жовнїрів!) дак, що найменше „нашим" Ґамбетою Бісмарком, Кавуром, Вольтером, Гладстоном, Мицкевичем, Шіллером і т. ин.; але лиха та слїпа доля поробила їх писарчатами, урядниками, „професорами" де-будь в Бобрику, або в Борзнї, чи в Криничках... Звістно жаль їх бере на долю. А той жаль і сьвідомість висшого призначення і відбивають ся у чоловіка в усему: в руках, в голові, в очах, в чуханю за вухом і т. д.

— Чув я, — пустив скрізь зуби пан Перекіт, майже не роскриваючи рота, і наче не хотя (се перша ознака „великих" Українцїв), — що гадаєте часопись видавати?... Спасенне дїло! поможи вам Боже...

— Думка була, та загула — відповів я і росказав йому усї свої невдачі.

— Гм!... редактора нема! се ще не біда, навіть не „закавика." Аби гроші!

— Та про гроші клопоту меньше! батьки дадуть, скільки треба...

— Які батьки?

— Мої, батько-мати.

— Хиба що так; а я думав „наші" батьки; так на сих надія трохи меньша, ніж на торішний сніг. З грошима скрізь шляхи широкі, скрізь двері навстеж. Редакторів — аби гроші— цїла армія і все з погляду „благонамѣренности" — суцїі скелї. Часопись „наша" — тепер саме на часї — не гайте ся.

Я розповів, що я бажав би сам редаґувати і видавати часопись нїде більш як не в Кобеляках, та щоб часопись і ідеями, і змістом і мовою була н а ш а Кобеляцька.

— Редактора ми вам постачимо, звістно, соломяного; а все иньше, що кажете, зайвина, шовінїзм. Нам — людям кінця XIX віку, якось аж соромно говорити про такі річи як мова, національность... Що з тієї національности? Он націоналїзм до чого довів Італїю! Якийсь Менелик — ефіоп, тьфу! розчухрав її в пень! Росия стоїть в передднї федерациї, але не національностий, а „ґруп економичних". На що тут українська мова?

При сїм слові — я вчув, наче хтось шпигонув мене під саме серце. Я скочив наче опечений і скрикнув:

— Пане Перекіте! що ви кажете? хиба Українець може так гадати?

— Повинен, коли у його голова не повстяна, коли він тямить, що кінець XIX. віку, не те, що кінець XVIII. — XVIII дав Европі велику революцию, а кінець XIX. велику еволюцию, котра і повинна привести до зреалїзованя принципів оголошених сотня лїт тому назад... І ми стоїмо на порозї тієї „сьвятої сьвятих", де сидить велика тройця кінця XVIII в. Революция її сплодила, а еволюция — заведе в житє. Але-ж щоб відчинити оті двері до тройцї, треба тримати ся сучасної вселюдської, найпаче „Франко-рускої" девизи: „жити не так, як хочеть ся, а так як начальство каже".

Я покрутив головою і мовив:

— Ба, нї! вибачте... мої батьки...

— Ат! що там — батьки! — перебив моє слово пан публіцист — батьки ваші на „божій

Курси для шевців і для будовляних столярів. Ц. к. технольоґічний музей у Відни оголошує двомісячні курси на рік 1897, в котрих будуть учити всї головні галузи згаданих ремесел. До принятя управнені майстри шевскі або столярскі, та старші помічники межи 24 а 45 роком за порученєм громади, або цеху, або фахового стоваришеня. Увільнене від оплати шкільної, як і наділене стипендиї в сумі 120 зр. для майстрів і 95 зр. для помічників, можуть отримати убогі люди, що предложать відповідні сьвідоцтва. Поданя о стипендиї треба писати до міністерства на руки технольоґічного музея, і они вільні від стемпля. Поданя о приняте на курс треба подавати до ц. к. технольоґічного музея (Відень IX/2 Währingerstrasse 59.). В них треба подати: вік, як довго він є майстром, чи помічником, до котрої промислової чи гандльової комнати належить і чи має вправу в фахових рисунках. При тім треба подати точну адресу і стацию желїзницї.

Перший курс зачинає ся від половини сїчня до половини марця, другий від кінця марця до кінця мая, третий від половини жовтня, четвертий курс від кінця жовтня до половини грудня. Поданя можна вносити колинебудь в роцї.

Концерт заповіла на 15-го сїчня 1897 жінка бувшого „короля тенорів“ пані Мержвіньска в сали музичного товариства в Чернівцях. Як ми вже доносили, відбуде ся також в сїчни концерт п. Камільової.

В Радівцях устроює тов. підмоги ґімназиястів відчит, який буде читати проф. Николай Устиянович на тему: „Über einige culturhistorische Probleme.“

З міского театру. В пятницю 1-го сїчня відограють оперету „Модель,“ в суботу 2-го сїчня премієру „Фердинанда слюбні контракти,“ в недїлю пів до 3. по полудни за зниженї цїни „Уріель Акоста“ вечером жарт сценїчний „Утїкачі жіночі,“ в понедїлок 4-го сїчня „Жидівка,“ опера Галевого.

З гр. кат. митрополїтальної капітули. О. Мартин Пакиж, прелат і гр. кат. крилошанин у Львові іменований міским деканом і адмінїстратором архікат. церкви сьв. Юрія.

Військова музика буде два рази на тиждень грати перед промисловим музеєм, як довго буде тревати вистава образів. Чернівці стають правдивим містом красних штук.

дорозї,“ а наша путь тільки що починаєть ся. Ми повинні йти своєю, а не батьківською стежкою. За батьків не було „усиленной охраны“. Он воно що...

— Засилали їх не згірш і без „усиленной охраны“, просто „по усмотрѣнію“. Тепер засилають на термін і не далї, як на пять років, а тоді було „безъ срока“ — а „впредь до усмотрѣнія..“ Завезуть було куди так, що звідтіль „нї в тин нї в ворота“.

— За те тоді... Ат, що нам до „тоді“, нам важно т е п е р. Чи ви гадаєте, що ми в передень до конституциї?...

Я не тямив, чи мій розмовник кпить, чи дороги питає? Я йому замісць відповіди кажу:

— Ми вже маємо конституцию... маємо свій habeas corpus... себ то „Положеніе объ усиленной охранѣ“...

— Не до жартів, а я кажу серіозно, що тепер все задане усеї російської інтелїґенциї в тому, щоб прискорити конституцию, на се треба усім з'єднати ся та рік дружної солїдарної працї на ґрунтї леґальному і наша виграла... Звістно — рік той можно працювати яко общеруси на ґрунтї українському, а здобувши конституцию — виступимо вже яко Українцї. Розумієте, що т е п е р мова в часописї ваги не має, а вага в тому, щоб редакция часописї була українська. Всяке питане про мову тепер н е н а ч а с ї.

(Дальше буде).

Не розсилаймо новорічних карток! Від кількох лїт намавляють часописи, щоби занехати пустий, новорічний звичай, розсилати карточки до знакомих і приятелїв з бажанями. Ті баданя без змісту, утерті вже до сьмішности, кінчать ся звичайно на „многая лїта!!“ і втратили всяке значінє. Вже перестали ми желати „многих лїт,“ як хто пчихне, час би вже залишити і той звичай з картками. Богато розумнїйший і пожиточнїйший звичай заводять тепер всюди, що замісць оплачувати порто за пустяки, призначають ті гроші на якусь добродїйну цїль. Просимо не забувати при надходячім новім роцї на наші народні інституциї, на Народний Дім в Чернівцях, на Руску Бурсу, на Руску Друкарню і н. Імена добродїїв ми випечатаємо охотно з виказом датків і певно, що кождий знакомий чи свояк радше прочитає дороге єму імя на списї народних добродїїв, ніж на пустословній, непотрібній картцї.

Фальшиві десятки. Перед недавним часом доносили ми, що в Самборі відбув ся великий процес против цїлої шайки обманцїв, що розпускали фальшовані десятки та що тих обманцїв позасуджовано на більшу, або меньшу кару. Тепер пишуть від Судової Вишнї, що там появили ся також дуже часто підроблені десятки, а попадали в руки селян, особливо на торгах і ярмарках фальшивими грішми виплачували купцї за товар. По довгих слїдженях прийшли вкінци власти до пересьвідченя, що обманець розпускаючий підроблені гроші, мусить мешкати десь в повітї мостиськім, або рудецкім. Однако всї гляданя були безуспішні. Аж по переведеню в Самборі процесї показало ся, що фальшиві банкноти спроваджує з Угорщини і пускає в обіг коршмар з Шешерович, Ушер Торенштрайбер при помочи своєї жінки Ґітлї. Але чесна пара утїкла перед жандармериєю, котра їх хотїла увязнити і пропала як камінь у воду. Аж начальник жандармериї з Судової Вишнї, Бичек, не зважаючи на сильні морози і замети, ходив 14 днїв від села до села, доки не удало ся єму дня 12 грудня арештувати Торенштрайбера з жінкою в Комарнї і відставити до суду.

Чого вже не крадуть! Хорошій, молодій паннї Мариї Філеки відрізав злодїй на головній улици у Відни єї власну косу. Коса була довга і груба, а що найважнїйше — не приправлена, а сплетена з власного волося. Злочинець відрізав дївочу окрасу при самій голові. Панночка числить собі шкоду на 10 зр. але стратила надїю, щоби за ті гроші придбала собі нову косу.

На 3. засїданю галицкого сойму поставив внесене пос. Бернадзїковский, щоби виготовити адресу до трону з жаданєм реґуляциї рік, примусової асекурациї, та охорони прав люду против правительственних орґанів. Потреба адреси есть доконечною для того, що коло польске не узглядняє потреб краю, а навіть жадань сойму. Внесене перепало великою перевагою шляхоцкої більшости. При справі верифікациї вибору послів виступив пос. Средняєвский против веріфікацийних рефератів краєвого видїлу, що опирають ся на реляциях старостів, які як раз допускають ся надужить. Старости мов королики правлять по повітах і переводять тероризмом вибори. Сторонництво людове не може мати довіря до таких рефератів краєвого видїлу і вздержить ся в справі верифікациї від голосованя. Відчитали внесеня пос. Бойка (мужика) в справі пошанованя прав конституцийних при надходячих виборах до ради державної, пос. Вуйцїка (мужика) о зміні ординациї виборчої в напрямі безпосередности виборів; пос. Кремпи (мужика) о примусовій асекурациї від огню; пос. Окуневского в справі зміни § 12 ординациї виборчої в той спосіб, „що кождий повноправний громадянин, що має звиш 24 років, голосує на посла соймового безпосередно.“ Відтак відрочив маршалок сесию соймову на необмежений час.

Межи двома сонцями. Від 24.000 лїт настане доперва другий раз на небі така констеляция, в якій наша земля знайде ся точно о півночи дня 31. грудня межи двома сонцями. Одно сонце буде стояти на полудненнику над виднокругом, друге на полудненнику під виднокругом. Над видноокругом буде стояти наше сонце, під видноокругом буде стояти Сирій, що в далеких предалеких краïнах вселенної так само осьвічує і огріває планети, які кружать довкола него по елїптичних дорогах. Треба додати, що Сирій є новійшим і сьвітлїйшим сонцем, як наше. Коли-б наша земля була в такім самім віддаленю до Сирія, як до сонця, то ми мали би більше сьвітла і тепла 154 разів тілько! Не жалуймо за тим, бо тогди ми спекли би ся хиба на уголь, як перепечена барабоя. Що-до маси Сирій більший від землї, після найновійших обчислень, 2·2 разів. Біле сьвітло Сирія стає доказом на те, що так званий процес солярний відбуває ся на нїм в цїлій силї. На нашім сонци він уже ослаб троха, бо его сьвітло не є уже чисто-біле, але впадає троха в жовтаве. Віддалене Сирія від нашого сонця не дасть легко виразити ся в кільометрах. Правдоподібно оно виносить дрібничку: 168,856.040,000.000 кільометрів!

Злодій в шафі. Один богатий рентиєр в Парижи, виїзджаючи з дому, лишив ключ від свого помешканя у сторожа. Ого-ж до сторожа приходять два нїби то столярскі челядники з великою шафою. Кажуть, що ту шафу замовив рентиєр, та що она має бути уставлена в его помешканю. Сторож не противить ся і в его притомности шафу внесено до покою. Другого дня ті самі челядники приходять з меншою шафою і говорять, що они помилили ся, бо се та менша шафа була призначена для рентиєра. Сторож і тепер не противить ся, а челядники, уставивши в покою малу шафу, взяли велику і відійшли. В кілька днїв по тім приїздить рентиєр і бачить, що з его помешканя пропали десь всї цїнні папери, срібло і дорогоцїнні річи. Показало ся, що в великій шафі був укритий злодій, що 24 годин господарив спокійно в хатї рентиєра, доки его не винесли з неї товариші. Страта рентиєра виносить близько 100.000 франків, а злодій мов під воду пійшов.

Найбільший ґльоб. Парижска вистава, що має бути мовби великім іспитом з поступу культурного нашого століття в р. 1900., буде мала дуже притягаючу принаду. Тим невидальцем буде величезний ґльоб, про якого навіть і в снї не снив до тепер ніхто. Промір сего ґльоба буде виносив 50 метрів, а помістять его в величезнім будинку, що буде складати ся з десяти амфітеатрів, звідки можна буде вигідно оглядати сю поменшену, земску кулю. На ґльобі будуть зазначені гори випуклостями, вода синою фарбою і т. д., а цїла куля буде дуже поволи обертати ся. Буде се справдї цїкавий і поучаючий вид.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 31-го грудня 1896 року.

Відень. Гр. Ґолуховский відїхав рано до Львова. Поверне в суботу до Відня.

Градець. В наслїдок конференциї межи словеньскими націоналами і клерикалами утворить ся правдоподібно в будучій радї державній клюб полудневих Славян.

Царгород. Вчера збули ся тут великі демонстрациї. Дві тисячі моряків-резервістів домагало ся грізно виплати гроший від сенату мореплавства.

Білгород. Тому що скупщина стоїть в опозициї до нового кабінету, прийде, здає ся, до єї розвязаня.

Улиця панька ч. 35, напротив катедри.

Не все своє лихе.

Новозаложена

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ

в Чернівцях,

ІГНАТІЯ ВЛАСЮКА

поручає на зближаючі ся Різдвяні сьвята товари цілком сьвіжі і по можности дешеві.

Сьвітло церковне II-да не повної ваги так само сьвітло церковне і столове I-ма і II-да повної і неповної ваги.

Сьвітло стеаринове чудно мальоване образками сьвятих і орнаментами золоченими в всїх величинах.

Кадило благовонне королевске ладан бурштин і **потпорі.**

Для ужитку домового: мука, сіль, масло, крупи перлові, риж, **кава правдива Цейльон** 6 сортів, **чай каравановий** Народної Торговлї у Львові в пачках $^1/_4$ і $^1/_8$ фунта по 1 зр., 90, 80, 70, 50, 45, 40, 35 і 25 кр. — на вагу $^1/_2$ кільо 1·50. 2·50 і 3 зр.; **висївки з чаю каравановой** дуже менажний $^1/_2$ кільо 1·20, 1·40 і 2 зр.; розинки, міґдали, фіґи, циката, дактелї, ванїлїя, шафран і коріне всякого рода.

Домової роботи повила перетирані, мід прісний, оріхи волоскі і турецкі мак сивий.

Спеціяльне караванове **мило до праня** Народної Торговлї у Львові, крохмаль, і фарбка ріжного роду.

Миделка і перфуми.

Сири: швайцарский і францускйй ріжних родів і смаків. Салямі, ковбаса, солонина, смалець і пр.

Великий вибір маринованих **риб** морских, оселедців, руских і француских сардинок.

Муштарда французка і кремска в хороших слоїках з кришталовими ложками і на вагу.

Олива столова і ріпакова до сьвіченя. Оцет винний і спіритусовий.

Спеціяльно поручаю всякого рода **вино** червоне, старе, куплене від мого попередника в $^3/_4$ фляшках по 60 кр. і вино біле в лїтрових фляшках 70. Під совістею поручаю справедливе угорске вино до служби Божої по 70 кр., в $^3/_4$ фляшках 60 кр. Старе вино угорске столове Badacsonyer 80 кр., австрийске Kotnauer з 1882 1 зр., Klosterneuburger 80 кр. Власне вино від 15-го грудня, природне і геґеляй від 45 до 75 кр., Самороднер від 70 кр. до 1 зр. 50 кр., Токай курацийний, витравний і солодкий від 2 до 5 зр.

Пиво черновецке, окоцїмске і пільзненьске в фляшках.

ПОКІЙ ДО СНЇДАНЬ,

взглядно саля, придатна на збори, комерси і товариcкі сходини.

Услуга скора, вага точна, цїни совістні.

Висилки почтою висилаю скоро, не числячи опакованя.

Поручаю мою першу руску торговлю ласкавої памяти і опіці.

З глубоким поважанем:

(5—5)

Ігнатій Власюк,

руский купець в Чернівцях.

Не все чуже добре.

Свій у свого!

ВАЖНЕ

для кождого, головно для всїх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, біблїотек, студентів і приватних людий є повідомлене, що істнуюче тут уже від богатьох лїт, на краєвій виставі в Чернівцях *1886* р. визначене почестним признанем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжиньского і Еміля Канюка

тепер через набуте найновійших машин, письм і иньших знарядів значно побільшило ся і тому свій льокаль перенесло на *улицю ратушеву ч. 12,* другий вхід також від *улицї лелїєвої ч. 11.*

Заразом приступив довголїтний фаховець, пан Еміль Канюк яко спільник сего переплетничого заведеня і тепер оно зможе під новою фірмою

—о Кароль Кобжиньский і Еміль Канюк о—

з вправленим персоналом всї фахові роботи, як оправлене книжок, роботи ґалянтерийні, друк на стяжки до вінців, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, біблїотек і приватних людий по найнизших цїнах як найлїпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовленя

з поважанем

8—10

Кобжиньский і Канюк.

Пошукую хлопця до практики торговлї корінної і вин. — В часї практики буде мати цїле удержанє кромї убраня. — Условія устно.

Ігнатий Власюк,

руский купець в Чернівцях, ул. паньска ч. 35.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довірє, оказане так часто попереднїй фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довірє на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о часті замовленя і пишусь

з поважанем

Стефан Ґаіна.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґаранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиране:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише тї правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за річник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Подвійна кримска муштарда!

Оферую свою знамениту, загально знану, сьвіжу подвійну муштарду; розсилаю і на пробу почтою в бочівках по 5 кільо за 2 зр. 40 кр., $2^3/_4$ кільо за 1 зр. 60 кр., 12 кільо за 5 зр.; 12 кільо за 9 зр. 50 кр.

FERD. MICHEL, Senfsiederei,

Krems, N.-Oesterreich. Schmelzgasse Nr. 215.

За якість ґарантую; коли не до вподоби приймаю назад. (2—2)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.